

Daniel Kitabı - Yüz Səksən Altı Əmrlə

Paniumun Vədi: Son Möhürlənmə və Gecəyarısı Hayqırtısının Vəhyi

Jeff Pippenger

2024-04-16

Daniel kitabının on birinci fəslinin on üçdən on beşə qədər olan ayələri ilə ifadə edilən, Respublikaçı və Protestant buynuzların yeddidən olub səkkizinci olmaq müəmmasını yerinə yetirdiyi tarix olan, Allahın Möhürünün yüz qırx dörd minin üzərinə daimi surətdə həkk olunduğu tarix olan və Gecəyarısı Fəryadı xəbərinin gəlişi tarixi olan Paniumda, yəni Filippi Qeysəriyyəsində, Məsih Özünün son günlər xalqına bir vəd verdi.

Mən də sənə deyirəm ki, sən Petersən, və Mən Öz Kilsəmi bu qaya üzərində quracağam; və cəhənnəmin qapıları ona qalib gələ bilməyəcək. Və Mən sənə göylərin səltənətinin açarlarını verəcəyəm; və yer üzündə nəyi bağlasan, göylərdə bağlanmış olacaq; və yer üzündə nəyi açsan, göylərdə açılmış olacaq. Matta 16:18, 19.

2001-ci il sentyabrın 11-də, Nyu-York şəhərinin qüdrətli binaları yerə sərildiyi zaman başlamış və tezliklə gələcək bazar günü qanunu ilə sona çatan möhürlənmə dövrü Alfa və Omeqa tərəfindən təyin edilmişdi. Həmin dövrün lap son hissəsi onun lap ilk hissəsini təkrarlayır. 2001-ci il sentyabrın 11-də Rəbb Öz xalqını qədim yollara geri apardı; orada onlar, digər həqiqətlər arasında, “yeddi vaxt”ı kəşf etdilər, necə ki, bu, padşah Yoşıyanın günlərində tapılmışdı. Bundan sonra son yağış çiləməyə başladı və ibadət edənlərin iki sinfini ayıraraq ortaya çıxaran bir sınaq prosesi başladı.

Habakkukun ikinci fəslinin yerinə yetməsində iki müqəddəs cədvəl aşkar edildi və həmin tarixi dövrün bir rəmzinə çevrildi. Eyni dərəcədə mühüm olan budur ki, Habakkukun ikinci fəslindəki “mübahisə” başladı; bu mübahisə sətir üstə sətir metodologiyası — yəni son yağışın metodologiyası — ilə, 1863-cü il üsyanından başlayaraq Adventizm tərəfindən tədricən qəbul edilmiş mürtəd Protestantlığın metodologiyası arasında idi.

İsa vəd etdi ki, axırxaman xalqına “səltənətin açarlarını” verəcək və bununla da O, Gecəyarısı Nidası və Uca Nidə xəbərini tanımaq, təsbit etmək və bəyan etmək üçün zəruri peyğəmbərlik açarlarını ehtiva edən düzgün Müqəddəs Kitab metodologiyasını nəzərdə tutur.

“Allahla ünsiyyətdə olanlar Salehlik Günəşinin nurunda yeriyirlər. Onlar Allahın hüsurunda öz yollarını pozmaqla Öz Xilaskarlarını hörmətdən salmırlar. Səməvi nur onların üzərinə saçılır. Bu yerin tarixinin sonuna yaxınlaşdıqca, onların Məsihə və Ona dair peyğəmbərliklərə olan biliyi xeyli artır. Allahın gözündə onlar sonsuz dəyəərə malikdirlər; çünki Onun Oğlu ilə vəhdətdədirlər. Allahın kəlamı onlar üçün fəvqəladə gözəllik və cəlbədiciliyə malikdir. Onlar onun əhəmiyyətini görürlər. Həqiqət onlara açılır. Təcəssüm təlimi zərif bir nurla işıqlanır. Onlar görürlər ki, Müqəddəs Yazı bütün sirləri açan və bütün çətinlikləri həll edən açardır. Nuru qəbul etməyə və nurda yeriməyə istəksiz olanlar möminliyin sirrini anlaya bilməyəcəklər, lakin çarmıxı götürüb İsanın ardınca getməkdə tərəddüd etməyənlər Allahın

nurunda nuru görəcəklər.” The Southern Watchman, 4 aprel 1905.

Peterlə təmsil olunanlar, yəni yüz qırx dörd min olanlar, 11 sentyabr 2001-ci ildə gəlmiş və indi 2023-cü ilin iyul ayından etibarən təkrar edilən Laodikya xəbərini qəbul edənlərdir. 1856-cı ildə gəlmiş Laodikya xəbəri “yeddi vaxt” haqqında artmış bilik idi; və Məsih ölü sümükləri bir araya gətirdikdə, sonra isə onlara həyat verdikdə, onlar üçüncü mələyin Laodikya hərəkətindən yüz qırx dörd minin Filadelfiya hərəkətinə keçid edirlər. Bu keçid Məsihin Kəlamı vasitəsilə baş verir, çünki onlar Onun Kəlamı ilə təqdis olunurlar, Onun Kəlamı “həqiqət”dir, və Onun Kəlamı Onun Kəlamını açan “açar”dır.

Filadelfiyadakı kilsənin mələyinə yaz: Müqəddəs olan, Həqiqi olan, Davudun açarına malik olan, açdığı zaman heç kəsin bağlaya bilmədiyi və bağladığı zaman heç kəsin aç bilmədiyi belə deyir: Əməllərini bilirəm; bax, qarşında açıq bir qapı qoymuşam və heç kəs onu bağlaya bilməz; çünki az qüvvən var idi, lakin sözümlü qorudun və adımları inkar etmədin. Vəhy 3:7–8.

“sətir üzərinə sətir” metodologiyası, Məsihin son günlərdəki xalqına “darvazalarda” gedən mübarizədə vəd etdiyi açıqdır. “Darvaza” bir kilsədir.

Yaqub yuxusundan oyandı və dedi: Həqiqətən, Rəbb bu yerdədir; mən isə bunu bilmirdim. Və qorxuya düşüb dedi: Bu yer necə dəhşətlidir! Bura Allahın evindən başqa bir yer deyildir və bura göylərin qapısıdır. Yaradılış 28:16, 17.

Qapılardakı döyüş həqiqətlə yanlışlıq arasında baş verən dini mübarizələri təmsil edir; Yunanıstan dininin yanlışlığı cəhənnəmin qapısıdır, mürtəd Laodikeyalı Adventizmin dini də bir qapıdır. Laodikeyalı Adventist qapısı Habaquququn mübahisəsinin yerinə yetdiyi yeri təmsil edir.

O gün Ordular Rəbbi Öz xalqının qalığı üçün izzət tacı və gözəllik əklili olacaq; hökm kürsüsündə oturana ədalət ruhu, döyüşü darvazayadək geri çevirənlərə isə qüvvət olacaq. Lakin bunlar da şərab üzündən azdılar, məstədicilər içki üzündən yoldan çıxdılar; kahin də, peyğəmbər də məstədicilər içki üzündən azdı, şərab onları uddu, məstədicilər içki üzündən yoldan çıxdılar; görüntüdə azırlar, hökm verməkdə bədrəyirlər. Çünki bütün süfrələr qusuntuyla və mürdərliklə doludur, elə ki, təmiz yer qalmamışdır. O, biliyi kimə öyrədəcək? Təlimi kimə anlatdıracaq? Süddən kəsilməmişlərəmi, döşdən ayrılmışlara? Çünki əmr əmr üstə, əmr əmr üstə; qayda qayda üstə, qayda qayda üstə; burada bir az, orada bir az olmalıdır. Buna görə də O, bu xalqa kəkələyən dodaqlarla və başqa dillə danışacaq. Onlara demişdi: “Budur, yorğunluq rahatlandıracağınız istirahət; budur, bu tərəvətdir”; yenə də eşitmək istəmədilər. Lakin Rəbbin sözü onlar üçün əmr əmr üstə, əmr əmr üstə; qayda qayda üstə, qayda qayda üstə; burada bir az, orada bir az oldu ki, gedib arxası üstə yıxılısınlar, qırılsınlar, tora düşsünlər və tutulsunlar. Buna görə də ey Yerusəlimdə olan bu xalqa hökmranlıq edən istehzalı adamlar, Rəbbin sözünü eşidin. Yeşaya 28:5-14

Padşahlığın açarları, Allahın son gün xalqına Kəlam vasitəsilə verilən Müqəddəs Yazıların sözləridir.

“Sözə elə həqiqətlər vardır ki, qiymətli filiz damarları kimi səthin altında gizlənmişdir. Gizli xəzinə, qızıl və gümüş axtaran bir mədəncinin axtardığı kimi, axtarıldıqca kəşf edilir. Allahın sözünün həqiqət olduğunun dəlili sözün özündədir. Müqəddəs Yazı Müqəddəs Yazını açan

açardır. Allahın sözündəki həqiqətlərin dərin mənası Öz Ruhunu vasitəsilə zehnimizə açılır.

“Müqəddəs Kitab məktəblərimizdəki tələbələr üçün böyük dərs kitabıdır. O, Adəmin oğul və qızları barəsində Allahın bütün iradəsini öyrədir. O, həyat qaydasıdır və bizə gələcək həyat üçün formalaşdırmalı olduğumuz xarakteri öyrədir. Müqəddəs Yazıları anlaşılan etmək üçün ənənənin zəif işığına ehtiyacımız yoxdur. Necə ki, günorta günəşinin öz izzətini artırmaq üçün yer üzünün zəif məşəl işığına ehtiyacı olduğunu güman etmək yersiz olardı. İnsanları xətdən xilas etmək üçün kahinin və vaizin sözlərinə ehtiyac yoxdur. İlahi Vəhyə müraciət edənlər işıq tapacaqlar. Müqəddəs Kitabda hər bir vəzifə aydın şəkildə göstərilmişdir. Verilən hər bir dərs anlaşılandır. Hər bir dərs bizə Atanı və Oğlu açıqlayır. Kəlam hamını xilas üçün müdrik etməyə qadirdir. Kəlamda xilas elmi açıq şəkildə bəyan olunmuşdur. Müqəddəs Yazıları araşdırın, çünki onlar ruha danışan Allahın səsidir.” Testimonies, cild 8, 157.

Məsihin son günlər kilsəsinə verdiyi açarlar, Peterə verildikləri zaman malik olduqları gücə eyni şəkildə malikdir.

“Peter kilsənin imanının təməli olan həqiqəti ifadə etmişdi və İsa indi onu bütün imanlılar topluluğunun nümayəndəsi kimi şərəfləndirdi. O dedi: «Göylərin Padşahlığının açarlarını sənə verəcəyəm; yer üzündə nəyi bağlasan, göylərdə bağlanmış olacaq; yer üzündə nəyi açsan, göylərdə açılmış olacaq.»

“«Göylərin Padşahlığının açarları» Məsihin sözləridir. Müqəddəs Yazının bütün sözləri Onundur və burada buna daxildir. Bu sözlər göyü açmağa da, bağlamağa da qüdrətlidir. Onlar insanların hansı şərtlərlə qəbul edildiyini və ya rədd olunduğunu bəyan edir. Beləliklə, Allahın sözünü təbliğ edənlərin xidməti ya həyat üçün həyat iyi, ya da ölüm üçün ölüm iyidir. Onların missiyası əbədi nəticələrlə yüklənmişdir.” The Desire of Ages, 413.

Onun kəlamları vasitəsilə təzahür edən qüvvə, insanların əlinə verildikdə, Onun kəlamında müəyyən edilmiş prinsiplərə əsaslanır. Bəlkə də ən sadəsi və bəlkə də ən dərin olanı budur ki, həqiqət iki nəfərin şahidliyi üzərində təsdiqlənir.

“Kilsədə ortaya çıxmış digər bir ağır şərsə qardaşların bir-birinə qarşı məhkəməyə getməsi idi. İmanlılar arasında yaranan çətinliklərin həlli üçün bol-bol tədbir görülmüşdü. Məsihin Özü belə məsələlərin necə nizama salınmalı olduğu barədə aydın göstəriş vermişdi. Xilaskar belə nəsihət etmişdi: «Əgər qardaşın sənə qarşı günah işlədərsə, get, onun təqsirini yalnız özünlə onun arasında ona de; əgər səni dinləyərsə, qardaşını qazanmış olarsan. Lakin səni dinləməzsə, özünlə birlikdə bir və ya iki nəfər də götür ki, hər söz iki və ya üç şahidin ağzı ilə təsdiq olunsun. Əgər onları da dinləməkdən imtina edərsə, bunu kilsəyə bildir; əgər kilsəni də dinləməkdən imtina edərsə, qoy o sənə üçün bütpərəst bir adam və bir vergi yığan kimi olsun. Doğrusunu sizə deyirəm: yer üzündə nəyi bağlasanız, göydə bağlanmış olacaq; yer üzündə nəyi açsanız, göydə açılmış olacaq.» Matta 18:15–18.” Həvarilərin İşləri, 304.

Gecəyarısı Nidasında yüz qırx dörd min nəfərin möhürləndiyi dövrün ən azı üç coğrafi şahidi vardır. Gecəyarısı nidası zamanı yağış əldə etmək üçün artıq çox gec olduğu həqiqətini xatırlayaraq, biz Exeter düşərgə yığıncağının coğrafi şahidliyinin Allahın son gün xalqının möhürləndiyi nöqtəni təsvir edən bir nümunə təqdim etdiyini görürük; həmçinin həmin həqiqətin Qeysəriyyə

Filipinin coğrafiyası ilə, eləcə də Daniel kitabının on birinci fəslinin on üçüncü–on beşinci ayələrində Panium döyüşünün şahidliyi ilə təmsil olunduğunu görürük. Bəlkə də bu üç şahidi coğrafi kimi səciyyələndirmək bir qədər qeyri-dəqiqdir, lakin mən bu termini işlədirəm, çünki Exeter və Qeysəriyyə Filipidə coğrafiya, şübhəsiz ki, vəziyyətin bir hissəsidir. İsa Peteri yüz qırx dörd min nəfərin son günlərdə özlərini içində tapdıqları peyğəmbərlik coğrafiyası daxilində yerləşdirir. Sonra isə O, bir əmr verir.

Və Mən sənə göylərin Padşahlığının açarlarını verəcəyəm; yer üzündə nəyi bağlasan, göylərdə bağlanmış olacaq; yer üzündə nəyi açsan, göylərdə açılmış olacaq. Sonra Öz şagirdlərinə tapşırırdı ki, Onun İsa Məsih olduğunu heç kəsə deməsinlər. O vaxtdan etibarən İsa şagirdlərinə göstərməyə başladı ki, O, Yerusəlimə getməli, ağsaqqallardan, baş kahinlərdən və mirzələrdən çox əzab çəkməli, öldürülməli və üçüncü gün dirildilməlidir. O zaman Peter Onu kənara çəkib danlamağa başladı və dedi: Ya Rəbb, bu Səndən uzaq olsun; bu Sənin başına gəlməyəcək. Lakin O dönüb Peterə dedi: Arxamca çəkil, Şeytan! Sən Mənim üçün büdrəmə səbəbisən; çünki sən Allahın şeylərini deyil, insanların şeylərini düşünürsən. Matta 16:19–23.

“Exeter” sözü İngiltərənin Devon qraflığında yerləşən bir şəhərin adıdır. Onun etimologiyası Qədim İngilis dilinə qədər izlənilə bilər; həmin dildə bu şəhər “Exanceaster” və ya “Execestre” kimi tanınırdı. Adın Qədim İngilis dilindəki “Exe” (şəhərin yerləşdiyi Exe çayına istinad edir) və “ceaster” (“Roma qalası” və ya “surlu şəhər” mənasını verir) sözlərindən törədiyi güman edilir. Buna görə də “Exeter” ya “Exe çayı üzərindəki qala”, ya da “Exe çayı kənarındakı surlu şəhər” deməkdir. Millerçi tarixində Gecəyarısı Nidəsinin gəlişi və yerinə yetməsi ilə bağlı coğrafiya, Müqəddəs Ruhun tökülməsini təmsil edən suyun olduğu bir məkanı, eləcə də Allahın dünyaya xəbəri bəyan etmək üçün bir ordu qaldırmaqda olduğu bir nöqtəni müəyyən edir; Bacı Uayt bizə bildirir ki, bu, “gelgit dalğası” kimi yayılmışdı. Gelgit dalğası sadəcə çay suyu deyildir; o, fəvqəladə şəkildə qüvvətləndirilmiş sudur.

Millerçi tarix on bakirə məsələnin yerinə yetməsi idi və yüz qırx dörd min nəfər möhürlənmə vaxtının sonuna gətirildikdə, onlar möhürlənmə vaxtının əvvəlində müəyyən edilmiş nişanələri, habelə Exeter düşərgə toplantısının tarixini təkrarlayacaqlar. Bir mələk enəcək və qəbul edilməsi zəruri olan sınaq xarakterli bir xəbəri gətirəcək. Həmin xəbər əsaslara aparacaq və iki sinfi Levililər iyirmi altıdakı “yeddi dəfə” ilə üz-üzə qoyacaq. Bu, Peterin İsanın Məsih kimi məsh olunduğunu qəbul etmə kimi təqdim etdiyi İsa Məsihin Vəhyini də əhatə edəcək; belə ki, ilahi rəmz göyərçin surətində enmişdi və bu, 11 sentyabr 2001-ci ilin timsalı idi. Bu, İsanın Allahın ilahi Oğlu olduğu anlayışını da, həmçinin İsanın Öz ilahi varlığı üzərinə süqut etmiş bəşəriyyətin cismini götürməklə, həm də Bəşər Oğlu olduğunu da əhatə edəcək.

Bu həqiqətlər 11 sentyabr 2001-ci ildən sonrakı dövrdə olduğu kimi, iki sinif ibadətçi meydana gətirəcək. Bu iki sinif Exeter düşərgə toplantısında təmsil olunmuşdu; çünki həmin düşərgə toplantısında Watertown-dan olan, Samuel Snow vasitəsilə təqdim edilən Gecəyarısı Fəryadı xəbərini rədd edən bir qrup tərəfindən bir çadır qurulmuşdu. Onlar saxta toplantılar keçirirdilər; bu toplantılar o qədər gurultulu və emosional idi ki, Snowun toplantılarının rəhbərləri onların yanına gedib səslərini alçaltdıklarını bildirdilər. Düşərgə toplantısında iki sinif zahir oldu və hər ikisi su ilə əlaqəli olduqlarını iddia edirdi, lakin onlardan biri saxta idi və yağı olmayan ağlısızları təmsil

edirdi. Exeter çadırındaki qrup həm şəhər olan, həm də qala olan ordu idi; çünki onlar Gecəyarısı Fəryadı xəbərilə qüvvətli bir ordu kimi ayağa qaldırılan Yezekelin ölü, quru sümüklərini simvolizə edirdilər.

Bu iki sinfin zahir olduğu tarixdə Peter hər iki sinfi təmsil edirdi. Onun İsanı Məsih və Allahın Oğlu kimi tanıdan etirafı Müqəddəs Ruhun ilhamı ilə hasil olmuşdu, çünki Məsih ona açıqca demişdi: “Bunu sənə ət və qan açmadı, lakin göylərdə olan Atam.” Sonra İsa şagirdlərə çarmıx barədə xəbər verəndə, Peter həmin anda Müqəddəs Ruhun təsirindən məhrum olaraq Məsihi kənara çəkib “Onu danlamağa başladı və dedi: Ya Rəbb, bu Səndən uzaq olsun; bu, heç vaxt Sənin başına gəlməyəcək. Lakin O döndü və Peterə dedi: Çəkil arxamca, Şeytan; sən Mənə büdrəmə səbəbisən; çünki sən Allahın işlərini deyil, insanların işlərini düşünürsən.”

Peterin emosional coşğunluğu, Samuel Snow Gecəyarısı Hayqırtısı xəbərini təqdim edərkən Watertown çadırında baş verən emosional ibadətlə uyğunluq təşkil edirdi. Həmin səviyyədə Peter yüz qırx dörd minin arasında olmağa namizəd olanları təmsil edir. Həmin namizədlər Müqəddəs Ruh olan yağa malik bir sinfi təmsil edirlər; o, həm xəbərdir, həm də xarakterdir, digər sinif isə yağdan məhrumdur. Qeysəriyyə Filippi şəraitində Məsih “Özünün Yerusəlimə getməli, ağsaqqallardan, baş kahinlərdən və ilahiyyatçılardan çox əzab çəkməli, öldürülməli və üçüncü gün yenidən dirilməli olduğunu” açmağa başladı.

Şagirdlərin həmin hadisələr həqiqətdə çarmıxda yerinə yetirildiyi zaman yaşadıkları məyusluq, Bacı Uaytın 22 oktyabr 1844-cü il məyusluğunu, eləcə də fironun ordusu onların arxasınca yaxınlaşarkən və dənizin suları önlərində dayanarkən İbranilərin Qırmızı dənizdən keçid zamanı yaşadıkları məyusluğu təsvir etmək üçün istifadə etdiyi tarixçadır. Bütün bu şahidlər tezliklə gələcək bazar günü qanununu göstərir və Daniel on birin on üçdən on beşə qədər ayələrinin vəhyi həmin bazar günü qanununa aparan hadisələrin şahidliyini təqdim edir. Bunu etməklə onlar eyni zamanda “Danielin peyğəmbərliyinin son günlərə aid olan hissəsini” də təmsil edirlər.

Bu araşdırmanı növbəti məqalədə davam etdirəcəyik.

“Tip və antitiplərin diqqətli tədqiqi belə bir müşahidəyə gətirib çıxardı ki, Məsihin çarmıxa çəkilməsi İsrailə verilmiş illik mərasimlər silsiləsində Pasxa quzusunun kəsildiyi məhz həmin gün baş vermişdir. Kəffarə Günündə təmsil olunan müqəddəs məkanın təmizlənməsi də — yeddinci ayın onuncu gününə düşən bu hadisə — eynilə tipdə qeyd edilən ilin məhz həmin günündə baş verməli deyildimi? (bax: Böyük Mübarizə, 399). Həqiqi Musəvi zaman hesabına görə bu, 22 oktyabra təsadüf edirdi. 1844-cü ilin avqust ayının əvvəlində, Nyu-Hempşirin Ekseter şəhərində keçirilən bir düşərgə toplantısında bu görüş irəli sürüldü və 2300 gün peyğəmbərliyinin yerinə yetəcəyi tarix kimi qəbul edildi. Matta 25:1–13-dəki on bakirə məsələsi xüsusi əhəmiyyət qazandı — bəyin gecikməsi, nigahı gözləyənlərin intizarı və mürgülməsi, gecəyarısı səslənən fəryad, qapının bağlanması və sair. Məsihin 22 oktyabrda gələcəyi xəbəri “gecəyarısı fəryadı” kimi tanınmağa başladı. “‘Gecəyarısı fəryadı’, — Ellen Uayt yazırdı, — minlərlə imanlı tərəfindən car çəkildi.” O əlavə etdi:

“‘[Yeddinci ayın] hərəkəti gel-git dalğası kimi bütün ölkə üzərindən keçib getdi. Şəhərdən şəhərə, kənddən kəndə və ucqar məntəqələrə qədər yayıldı; ta ki Allahın intizarda olan xalqı

tamamilə oyansın.—The Great Controversy, 400.”

“Bu xəbərin yayıldığı sürət L. E. Froomun istinad etdiyi müəlliflər tərəfindən belə təsvir olunur:

“Bates qeyd etmişdir ki, Exeter xəbəri “sanki küləyin qanadları üzərində uçdu.” Kişilər və qadınlar dəmir yolu ilə və su yolu ilə, faytonla və at belində, kitab və qəzet bağlamaları ilə tələsir, onları “payız yarpaqları qədər bol-bol” paylayırdılar. White demişdir: “Önümüzdə duran iş o geniş sahənin hər tərəfinə uçmaq, həyəcan signalını səsləndirmək və yuxuda olanları oyatmaq idi.” Wellcome isə əlavə edir ki, bu hərəkət bənddən azad buraxılmış sular kimi coşub yayıldı. Yetişmiş taxıl zəmiləri biçilməmiş halda qaldı, tam yetişmiş kartoflar isə torpaqda qazılmadan buraxıldı. Rəbbin gəlişi yaxın idi. İndi bu cür yer üzünə aid şeylər üçün vaxt yox idi.—The Prophetic Faith of Our Fathers, Vol. IV, p. 816.

“Hərəkətin bir şahidi və iştirakçısı kimi, Ellen White sürətlə vüsət alan işin xarakterini belə təsvir etdi:

“Möminlər öz şübhə və çaşqınlıqlarının aradan qaldırıldığını gördülər, və ümidlə cəsarət onların ürəklərini canlandırdı. Bu iş, Allahın Kəlamının və Ruhunun idarəedici təsiri olmadan baş verən insani həyəcanın həmişə göstərdiyi ifratçılıqlardan azad idi.... O, hər dövrdə Allahın işini səciyyələndirən xüsusiyyətləri daşıyırdı. Coşqun, ekstazlı sevinc az idi; əksinə, ürəyin dərin araşdırılması, günahın etirafı və dünyadan əl çəkmə var idi. Rəbblə görüşə hazırlanmaq əzab içində olan canların əsas yükü idi....

“Həvarilərin günlərindən bəri baş vermiş bütün böyük dini hərəkətlər arasında, 1844-cü ilin payızındakı hərəkət qədər insan naqisliyindən və Şeytanın hiylələrindən azad olanı olmamışdır. Hətta indi də, uzun illər keçdikdən sonra [1888], o hərəkətdə iştirak etmiş və həqiqət platforması üzərində möhkəm dayanmış olanların hamısı hələ də həmin mübarək işin müqəddəs təsirini hiss edir və onun Allahdan olduğuna şəhadət verirlər.—Ibid., 400, 401.”

“Ölkə boyu yayılan və minlərlə insanı İkinci Gəlişin ünsiyyətinə cəlb edən bir işin dəlillərinə, habelə müxtəlif kilsələrdən təxminən iki yüz din xadiminin bu xəbərin yayılmasında birləşməsinə baxmayaraq, [Bax: C. M. Maxwell, Tell it to the world, səh. 19, 20.] protestant kilsələri ümumilikdə onu rədd etdilər və Məsihin tezliklə gələcəyinə olan inamın yayılmasının qarşısını almaq üçün ixtiyarlarında olan hər vasitədən istifadə etdilər. Heç kəs kilsə ibadətində İsanın tezliklə gələcəyi ümidini dilə gətirməyə cürət etmirdi, lakin bu hadisəni gözləyənlər üçün vəziyyət tamamilə fərqli idi.”

“Ellen White bunun necə olduğunu belə təsvir etmişdir:

“Hər an mənə qiymətli və son dərəcə mühüm görünürdü. Mən hiss edirdim ki, əbədiyyət üçün iş görürük və laqeyd, maraqsız olanlar ən böyük təhlükə içindədirlər. Mənim imanım buludsuz idi və İsanın qiymətli vədlərini özüm üçün qəbul edirdim....

“Qəlbləri ciddi surətdə araşdırmaqla və təvazökar etirafla biz dua içində gözləmə vaxtına qədər irəlilədik. Hər səhər hiss edirdik ki, ilk vəzifəmiz həyatımızın Allahın hüsurunda düzgün olduğuna dair sübutu təmin etməkdir. Anlayırdıq ki, əgər müqəddəslikdə irəliləmiriksə, hökmən geriləyəcəyik. Bir-birimizə olan marağımız artdı; bir-birimizlə və bir-birimiz üçün çox

dua edirdik.

“Biz Allahla ünsiyyətdə olmaq və Ona dualarımızı təqdim etmək üçün bağlarda və meşəliklərdə toplaşardıq; Onun təbii əsərləri ilə əhatə olunduqda, Onun hüzurunu daha aydın şəkildə duyurduq. Xilasın sevincləri bizim üçün yemək və içməkdən daha zəruri idi. Əgər buludlar zehnimizi bürüyürdüsə, Rəbb tərəfindən qəbul olunduğumuzun şüuru onları qovub aparana qədər nə istirahət etməyə, nə də yatmağa cəsarət edərdik.—James White və Ellen G. White’in Həyat Oçerkləri (1880), 188, 189.” Arthur White, Ellen White Bioqrafiyası, 1-ci cild, 51, 52.